

Examenbespreking pilot havo maatschappijwetenschappen
Dinsdag 29 mei 2018

Het correctievoorschrift van het CvTE is bindend. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Dit verslag is slechts een weergave van de bespreking van het examen en discussie over mogelijke antwoorden.

Aanwezig: 7 docenten, 1 x CITO, 2 x CvTE.

Algemene opmerkingen:

- Goed examen qua lengte, bronnen, goed na te kijken. Bronnen gezocht buiten de context is leuk.
- Onderscheidend: goede leerlingen hebben de mogelijkheid te excelleren.
- Niet alle leerlingen hadden het werk af.
- Opm: geen vragen over de specifieke geleerde context. Wel vragen over bijlage 5: Politiek en het proces van politieke besluitvorming.
- Politiek kwam in verhouding veel voor. Nu meer politicologie naast sociologie.
- Geheel wat geslotener. Dat kijkt makkelijk na, maar zorgt ook voor minder vrijheid.
- Over het algemeen is men tevreden over het niveau en de omvang van het examen.

Opmerkingen per vraag:

Vraag 1

Het woord stereotype ontbreekt in een II-antwoord, maar voorbeeld is in orde. Daar is draagvlak voor, omdat er niet specifiek naar gevraagd wordt. Het gaat om de uitleg. Het is een 3-puntsvraag, waarbij het derde punt verkregen wordt als de verklaring goed is.

Vraag 2

Begrip referentiekader is en blijft lastig. Valt op te zoeken in woordenboek!

Vraag 3

“Formeel, want ligt vast in de wet” ligt in lijn met het correctievoorschrift. Het draait om: in het verleden vastgelegd en dat hoort in het antwoord te staan.

Vraag 4

Rare vraagstelling: 2 elementen van het kernconcept macht worden al weggegeven. Bij het 2° deel van de vraag moeten II 2 zaken in het antwoord verwerken, voor 1 punt. Men vindt de vraag niet goed gesteld. Verwarring over het feit dat 2 onderdelen weggegeven worden en het feit dat maar 1 punt toebedeeld kon worden aan zowel de uitleg als de machtsbron cognitieve kennis. Handlingsmogelijkheden hoeft er niet in voor te komen omdat het tussen haakjes in het antwoordmodel staat. Kennis moet er wel bij.

Vraag 5

Binding: econ binding + uitleg is niet goed. Zelfde voor sociale binding. Antw-model is duidelijk. Leerlingen moeten het woord cognitieve binding noemen, kennis is niet voldoende.

Vraag 6

De machtselitetheorie draait om de macht van elites. Macht geconcentreerd bij grote bedrijven. Er moet ook bijstaan dat de macht van de regering en het parlement daardoor ingeperkt wordt. Mooie vraag.

Vraag 7

Leerlingen beantwoorden veelal algemeen en gaan het niet hebben over lobbyisten. Tekst 3 moet gebruikt worden en dat maakt dat het antwoord specifiek is en dus niet in algemene zin beantwoord kan worden.

Vraag 8

Onderscheid tussen mensen in bedrijf of niet in bedrijf. Wel te maken. In de uitleg moeten leerlingen een element van sociale ongelijkheid opnemen. Dat hoeft niet per se te zijn: "invloed en inspraak zijn schaarse en hooggewaardeerde zaken". Ander elementen zijn mogelijk als voorbeeld: zoals ongelijke behandeling.

Vraag 9

Kernconcept plus visie.
Verder geen commentaar.

Vraag 10

Kernconcept plus uitleg.
Verder geen commentaar.

Vraag 11

Geen commentaar.

Opgave 2

Vraag 12

a en b goed te doen.
Ouders, als socialisator, die populaire cultuur doorgeven niet goed. Belangrijk dat leerlingen zich beperken tot de bron.

Vraag 13

Makkelijk. Niet buiten de gegevens om gaan redeneren.
Voorgelegd wordt het II-antwoord dat de 2^e indicator ook sociaal kapitaal kan zijn. De vergadering vindt van niet omdat Nederlands spreken onderdeel van de cultuur is.

Vraag 14

4 vragen. Met elkaar pittig geheel, er wordt veel van de leerlingen verwacht. Er wordt vaak te veel informatie uit de tabel gebruikt, terwijl maar 1 onderdeel nodig is. Meer een vwo-vraag. Geen enkele leerling heeft de 4 punten gescoord.
Enkele docenten geven toe, dat ze meer aandacht aan onderzoeksvaardigheden moeten besteden.

Vraag 15

Redeneervraag. Leerlingen verwarren representatie en representativiteit, maar met behulp van voorbeelden, uit tekst 4, werd het wel duidelijk gemaakt.
Verder geen commentaar.

Opgave 3

Vraag 16

Draagvlak voor individualisering met juiste uitleg. Zelfstandigheid van bejaarden wordt groter door robots.
Robotisering als proces van institutionalisering is niet juist. Het moet dan gaan om vastgelegde standaardpatronen en die zijn niet beschreven in de tekst.

Vraag 17

Enige vraag met verplichte context.

Alternatief: verpleegkundige heeft maar 2 minuten tijd voor cliënt en geringe toegang tot sociale grondrechten. De vergadering keurt dit alternatief af omdat er veel redeneringen bij nodig zijn, die niet in de tekst voorkomen. Het antwoordmodel is leidend.

Vraag 18

Kennisvraag. Sommige docenten vonden dit maar kennis in een bijlage, maar bijlage 5 is verplichte stof.

Veel leerlingen hebben het niet goed.

Naam en uitleg zijn 2 aparte dingen. Is de naam van de fase fout en de uitleg goed, dan wel een punt.

Vraag 19

Bij vraag 19 staat niet dat tekst 6 gebruikt moet worden en is daarmee een algemene vraag over robotisering. Er zijn dus meer antwoorden mogelijk.

Alternatief: kernconcept conflict werkgever/werknemer, eigen doelen bereiken.

Alternatief: kernconcept macht. Werkgevers verminderen, (door robotisering,) handelingsmogelijkheden werknemers door ontslag. Er is draagvlak voor dit antwoord met een juiste uitleg.

Vraag 20

Gelijkwaardigheid als uitgangspunt van de sociaaldemocratische stroming is niet goed. Het moet bevorderen van de gelijkheid zijn.

Draagvlak voor actieve overheid als uitgangspunt.

Vraag 21

Bedrijven(de markt) – niet goed rekenen als actor.

Het gaat om de eigen verantwoordelijkheid van de burger.

Vraag 22

Politieke cultuur staat wel in de syllabus bij politieke socialisatie, maar dat hoefden de leerlingen niet te gebruiken bij deze vraag. Het harmoniemodel hoeven ze niet te noemen (want tussen haakjes), maar samenwerking wel. Ook als kernconcept bij verhoudingen.

Punten die de vergadering, in algemene zin, onder de aandacht van het CvTE wil brengen.

1 – Zie antwoordmodel vraag 16. Waarom niet meteen opgenomen dat ook individualisering naast rationalisering goed gerekend kan worden en andere kernconcepten niet.

2 – Teleurstellend vond de vergadering dat maar 1 van de 22 vragen gaat over contextkennis (vr 17).

3 – Kan bijlage 5 een andere plek krijgen in de syllabus, bijvoorbeeld in domein A.

4 – Er worden zorgen uitgesproken voor volgend jaar als de pilot regulier is geworden.

Misschien moeten er aanvullende instructies en uitleg komen voor de docenten. Men is bevreesd voor grote "paniek".